

The article is devoted to investigation of the current approaches to organization of physical training classes that promote healthy lifestyles of students. Problems of education in physical education are examined from the point of view of understanding the personality, interests and needs of student youth.

Key words: *physical training, personality, motivation, pedagogical conditions.*

Лосик Вікторія Георгіївна, Соломко Надія Федорівна – викладачі кафедри фізичного виховання Донбаської державної машинобудівної академії (м. Краматорськ, Україна)

Халімовська Тамара Сергіївна – заступник директора з навчальної роботи Краматорського технікуму Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського (м. Краматорськ, Україна)

Losyk V.G., Solomko N.F. – Tachers of the Physical Culture Department of the Donbass State Engineering Academy

Khalimovs'ka T.S. – Deputy Director for studies of the Kramatorsk Technical School of Donetsk National University of Economics and Trade named after Mykhailo Tugan-Baranovsky

Рецензент – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фізичного виховання Донбаської державної машинобудівної академії Ю. О. Долинний

Reviewer – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of Physical Education of Donbass State Engineering Academy Yu.O.Dolynny

УДК 378.147

ФОРМУВАННЯ ГУМАНІСТИЧНО-СПРЯМОВАНОЇ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ В УМОВАХ СПОРТИЗАЦІЇ ЗАНЯТЬ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Є. Є. Шишкін, А. О. Хоменко

У статті розглядається актуальна проблема сучасності – формування гуманістично-спрямованої фізичної культури у студентської молоді. Особливе місце у цьому процесі посідають заняття з фізичного виховання та використання спортивно-орієнтованих технологій в ході організації цих занять.

Ключові слова: *фізична культура, гуманістична спрямованість, спортивна орієнтація, фізичне виховання.*

Сучасний етап розвитку системи вищої освіти зумовлює переосмислення її змісту, де важливе місце відводиться гуманістичній парадигмі.

Сучасна система фізичного виховання студентської молоді нефізкультурних ВНЗ є пріоритетною у формуванні фізичної культури молоді як виду загальної культури, здорового способу життя, спортивного стилю життєдіяльності майбутніх фахівців. Особливої актуальності ця проблема набуває в умовах реорганізації вищої освіти, її демократизації та гуманізації.

Формування культури здоров'я студентів економічних спеціальностей ВНЗ багато в чому залежить від того, наскільки ефективно будуть організовані заняття з фізичного виховання. Традиційна система фізичного виховання, спрямована на виконання уніфікованих програм, повинна бути лише базисом для формування системи цінностей фізичної культури. У процес організації занять з фізичного виховання необхідно постійно впроваджувати інновації, які будуть надавати змогу студентам не тільки набувати кращої фізичної форми, а й сприятимуть їхньому особистісному розвитку.

Метою діяльності ВНЗ повинно стати створення умов і формування у студентів економічних спеціальностей навичок самовдосконалення на тлі виховання мотивації, інтересу до фізичної культури та стану власного здоров'я.

На сучасному етапі проблема фізичної культури особистості досліджується широко й різнобічно, де чинності набуває персоніфікована її форма (С. Балбенко, В. Завадський, С. Єрмаков, В. Мудрик, К. Огніста, В. Черняєв, Б. Шиян та ін.). Існують розроблені В. Бальсевичем, М. Віленським, Л. Лубишевою, Р. Сафінім структурні моделі фізичної культури особистості, які доповнюють одна одну й розширюють уявлення про основні складові фізичної культури особистості.

Науковці вважають, що стратегічною метою вищої освіти повинно бути створення середовища, яке сприяло б фізичному оздоровленню студентів, морально-етичному становленню особистості, можливості підтримати існуючий рівень здоров'я, поліпшити його, сформувати навички здорового способу життя (М. Віленський, І. Мудрик, О. Леонов, Т. Круцевич, В. Кузьменко).

Аналіз наукової літератури та педагогічної практики виявив, що існуюча система фізичного виховання не повною мірою сприяє принципам всебічного розвитку особистості. Існує протиріччя між освітнім потенціалом фізичного виховання та не повною його реалізацією на практиці.

Таким чином, проблема дослідження є у вирішенні питання оптимізації процесу фізичного виховання, для того щоб воно стало вагомим фактором у формуванні особистих та професійних якостей студентів економічних спеціальностей.

Мета роботи – теоретичне обґрунтування педагогічних умов формування гуманістично-спрямованої фізичної культури особистості студента економічної спеціальності.

Для досягнення даної мети необхідно вирішити такі завдання: розглянути гуманітарний вектор сучасної вищої освіти, особливості спортивно орієнтованого фізичного виховання та його вплив на гармонійний розвиток особистості студентів.

Сучасна технологія педагогічного процесу, що має за основу ідеї гуманізму та концепції виховання фізичної культури студентів передбачає не тільки її розуміння в аспекті рухової активності, спрямованої на розвиток фізичних якостей, а і як систему залучення студентів до широкого набору цінностей фізичної культури. Замість авторитарного навчання, яке спирається на передачу та відтворення інформації, необхідно створювати систему освіти, яка орієнтована на майбутнє, заохочує ініціативу та виховує у студентів самостійність, спонукає студентів вчитися та вдосконалюватися на всіх рівнях.

Згідно з гуманістичним підходом до освіти, виховання треба розуміти не як вплив на особистість з метою необхідних викладачу (навчальному закладу) якостей, а як створення умов для саморозвитку студентів в процесі навчання. За цих умов викладач фізичного виховання зобов'язаний не тільки передавати студенту знання та навчати, але й залучати його до сучасної прогресивної культури, до якої належить і фізична культура.

Гуманістичний підхід та взаєморозуміння викладача і студента дозволяють досягти більш значних успіхів у навчанні, ніж традиційні директивні підходи [3, с. 379].

Гуманітарна спрямованість сучасної вищої освіти передбачає підготовку майбутніх фахівців у галузі економіки на засадах

самоосвіти, самовдосконалення інтелектуальних та фізичних можливостей студентів. Вона включає формування широкого культурологічного світогляду, національної самосвідомості та дбайливого ставлення до власного здоров'я. [1, с. 118]

Гуманізація фізичного виховання полягає в особистісній орієнтації, створенні оптимальних умов для розвитку індивідуальності студента, у толерантному ставленні до можливостей студентської молоді.

З метою формування мотиву вдосконалення студентів, що передбачає прагнення прискорити темпи власного розвитку, зайняти гідне місце в суспільстві необхідно розробляти все більш ефективні програми з предмета «Фізичне виховання», що враховують особливості кожного студента, новітні науково-методичні розробки, моделі та технології. Особистісно-орієнтований підхід найкращим чином відповідає творчому розвитку студентів, оскільки він спрямований на задоволення інтересів і потреб, будується з урахуванням у них індивідуальних якостей і відповідає принципам гуманістичного напрямку в психології і педагогіці.

Спортивно орієнтована програма для студентів, спрямована на поглиблене вивчення окремих видів спорту і сучасних рухових систем, дозволяє отримувати результати від виду діяльності в умовах змагань, контрольних випробувань і оцінювати здібності і формувати стійку потребу в регулярних заняттях. За умов впровадження спортивно орієнтованих технологій студентам надається більш широкий вибір різних форм фізкультурно-спортивної діяльності з урахуванням їхніх особистих інтересів, схильностей і здібностей. В той же час подібна система і організація навчальних занять підвищуватиме творчий потенціал викладачів, спонукаючи їх до постійного вдосконалення, пошуку нових методичних прийомів, методів і технологій вчення і оздоровлення.

Практично у всіх країнах світу йде інтенсивний пошук нових ідей і гуманістичних підходів в організації навчально-виховного процесу. Використання нових досягнень і методик, переорієнтація ціннісних мотивацій з матеріальних на загальнолюдські дозволяють докорінно змінити на краще спосіб життя сучасної студентської молоді.

Здійснений теоретичний аналіз дозволяє зробити такі висновки:

1. Гуманістична педагогіка – це перш за все система самопізнання і саморозвитку індивідуальності студента за умови партнерства з викладачем, головне завдання якого – допомогти молоді в її самовизначенні, створити максимальні умови для фізичного і духовного розвитку. Фізичне виховання в цьому контексті має значні потенційні можливості педагогічного впливу на розвиток і становлення особи відповідно до високих норм гуманістичної моралі.

2. Спортизація фізкультурної діяльності студентів ВНЗ по суті повинна стати основою відродження і розвитку масового студентського спорту. Спортивна спрямованість практичних занять з фізичної культури студентів може не лише радикально змінити їхню фізкультурну активність, але і в цілому прищепити спортивний стиль повсякденної життєдіяльності.

Подальші наукові пошуки в даному напрямі будуть спрямовані на глибше вивчення процесу гуманізації фізичного виховання студентів сучасної вищої школи інших спеціальностей.

Література

1. Бахтін М.М. Гуманізм як принцип виховання сучасної молоді / М.М. Бахтін // Вища освіта України, 2007. – №1. – С.117-120.
2. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник / С.У. Гончаренко. – Київ: Либідь, 1997. – 376 с.
3. Караваева Е.Л. Конструктивизм и гуманизм в физическом воспитании учащейся молодежи / Е.Л. Караваева, Л.И. Орехов // Современный олимпийский спорт и спорт для всех. Материалы XI Международного научного конгресса. – Минск: БГУФК, 2007. – С.378-380.
4. Мудрік І. В. Організаційно-методичні засади вдосконалення фізичного виховання студентів [методичний посібник] / І.В. Мудрік. – К., 2008. – 83 с.
5. Якиманская И. С. Личностно-ориентированное обучение в современной школе / И. С. Якиманская. – М.: Сентябрь, 1996. – 95 с.

ФОРМИРОВАНИЕ ГУМАНИСТИЧЕСКИ НАПРАВЛЕННОЙ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ СТУДЕНТОВ ЭКОНОМИЧЕСКИХ СПЕЦИАЛЬНОСТЕЙ В УСЛОВИЯХ СПОРТИЗАЦИИ ЗАНЯТИЙ ПО ФИЗИЧЕСКОМУ ВОСПИТАНИЮ

Е. Е. Шишкин, А. А. Хоменко

В статье рассматривается актуальная проблема современности – формирование гуманистически направленной физической культуры у студенческой молодежи. Особое место в этом процессе занимают занятия по физическому

воспитанию и использование спортивно ориентированных технологий в ходе организации этих занятий.

Ключевые слова: физическая культура, гуманистическая направленность, спортивная ориентация, физическое воспитание.

FORMING OF HUMANISTICALLY ORIENTED PHYSICAL CULTURE AT STUDENT'S OF ECONOMIC SPECIALITIES IN CONDITIONS OF SPORTIZATION OF PHYSICAL TRAINING CLASSES

E. E. Shyshkin, A. A. Khomenko

The article examines the actual problem of modernity – formation of humanistically oriented physical culture at students. Special place in this process takes physical training classes and application of sports-oriented technology in the organization of these classes.

Key words: physical culture, humanistic orientation, sports orientation, physical training.

Шишкін Євген Євгенович – директор Краматорського технікуму Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського (м. Краматорськ)

Хоменко Анатолій Опанасович – викладач кафедри фізичного виховання Донбаської державної машинобудівної академії (м. Краматорськ, Україна)
timoshenkovladimir@mail.ru

Shishkin E.E. – Director of the Kramatorsk Technical School of Donetsk National University of Economics and Trade named after Mykhaylo Tugan-Baranovsky

Khomenko A.A. – Teacher of Physical Culture Department of Donbas State Engineering Academy

Рецензент – Долинний Юрій Олексійович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фізичного виховання Донбаської державної машинобудівної академії (м. Краматорськ, Україна)

Reviewer – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of Physical Education of Donbass State Engineering Academy Yu.O.Dolynny (Kramators'k, Ukraine)